



2003

# Výroční zpráva

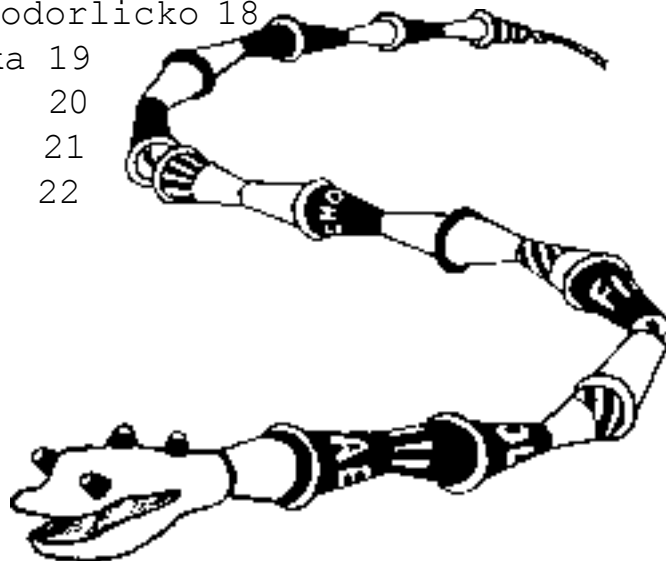
Výroční zpráva za rok 2003  
Vydala ZO ČSOP 52/01 Česká Třebová  
Táborská 689  
560 02 Česká Třebová  
únor 2004  
náklad 100 ks

**Český svaz ochránců přírody**  
**ZO 52/01 Česká Třebová**



## o b s a h

|                       |    |
|-----------------------|----|
| úvod                  | 3  |
| členská základna      | 4  |
| kontakty pro rok 2004 | 5  |
| publikační činnost    | 6  |
| celoroční činnost     | 7  |
| místo pro přírodu     | 9  |
| den dravců            | 10 |
| den Země              | 11 |
| mykologické dny       | 12 |
| fotosoutěž            | 13 |
| práce s mládeží       | 14 |
| ekocentrum Podorlicko | 18 |
| naučná stezka         | 19 |
| zájezdy               | 20 |
| hospodaření           | 21 |
| poděkování            | 22 |





## poděkování

Amika Praha  
Ateliér Lubomír Imlauf  
B. Sedláček, dlaždicové a zednické práce Česká Třebová  
Centrum dětí a mládeže ČSOP Praha  
Eko Bi s.r.o. Česká Třebová  
Ekola s.r.o. Libchavy  
EVRO Česká Třebová  
Gymnázium Česká Třebová  
Klub českých turistů Česká Třebová  
Klub ochrany dravců a sov DZ  
Krajský úřad Pardubického kraje  
Kulturní centrum Česká Třebová  
Lesy České republiky s.p.  
MAJA – prodejna chovatelských potřeb  
Městský úřad Česká Třebová  
Milan Kylar – millennium media  
MDr. Jiří Karlík  
Obecní úřad Rybník  
OIK Česká Třebová  
Orlické noviny  
Státní fond životního prostředí  
Svaz skautů a skautek, středisko Javor Česká Třebová  
Ústřední výkonná rada ČSOP  
ZO ČSOP Zelené Vendolí  
ZO ČSOP Zlatá studánka  
ZŠ Habrmanova ulice Česká Třebová



## úvod

Základní organizace Českého svazu ochránců přírody již dovršila dvaadvacet let své činnosti. Za dobu svého působení ovlivnila mnoho činností spojených s ochranou přírody v našem městě a jeho okolí. Již rok je možno projít se Smyslově naučnou stezkou Údolím Skuhrovského potoka. Za tři roky navštívily přednášky, rukodělné činnosti či výstavy v prostorách Ekocentra Podorlicko stovky návštěvníků. Fotosoutěž a následná výstava má po druhém ročníku mnoho příznivců.

Spolupráce s Městem Česká Třebová, s Pardubickým krajem se projevuje v podpoře, která pomáhá zlepšit, rozšířit a zkvalitnit práci pro veřejnost. V tomto roce to byla například velmi rozsáhlá práce členů související s průzkumem a ochranou orchidejí, která vyvrcholila vydáním krásného plakátu s vyobrazením těchto chráněných a vzácných rostlin. Několik vydaných skládanek s důležitými a zajímavými informacemi pro občany města je také důkazem této spolupráce.

V závěru roku se několik členů stávající organizace rozhodlo založit novou organizaci. Vše proběhlo a byla připravena smlouva o spolupráci obou organizací.

Při základní organizaci pracovaly oddíly Mladých ochránců přírody Freoni a Křečící a připravuje se k registraci nový oddíl Puštíci, který v závěru roku pracoval zkušebně.

ZO ČSOP spolupracuje s regionálním sdružením ČSOP okresu Ústí nad Orlicí a s regionálním sdružením ČSOP Pardubického kraje. Naše základní organizace je jednou z největších organizací Pardubického kraje.

Na závěr je třeba poděkovat všem členům za jejich celoroční činnost, a už se jednalo přímo o práci v terénu, zajišťování programů, zlepšování ekologického vědění nebo o činnost spolkovou.

Děkuji.

Věra Malátková, předsedkyně ZO ČSOP 52/01



## členská základna

Členská základna, kterou na začátku roku tvořilo 27 dospělých členů, se v průběhu roku rozrostla na 44 členů. V závěru roku po založení další organizace došlo k dvojímu členství některých členů. V oddílech Mladých ochránců přírody, tak jako každý rok, dochází ke změnám, hlavně na začátku a na konci školního roku. V září byl založen nový oddíl MOP Puštíci, který do konce roku pracoval zkušebně a nyní probíhá jeho registrace. Oddíl MOP Křečící přešel v listopadu do nové organizace. Celkem je v oddílech MOP přes 50 členů. Je potěšitelné, že právě z těchto oddílů se hlásí po dovršení 18ti let nejvíce členů do základní organizace.

Celkem se členové za celý rok sešli na třech členských schůzích. V březnu na výroční členské schůzi zvolili výbor, který v průběhu roku zaznamenal některé změny. Ve funkci vedoucího Ekocentra byla opět potvrzena Jana Černá, která se však této funkce v listopadu vzdala.

Výbor základní organizace se sešel na šestnácti výborových schůzích a pracoval v tomto složení:

Věra Malátková - předseda

Hana Grundová - místopředseda

Hana Dušková - hospodářka

Marie Pechancová - jednatelka (do 18.10.2003)

Marta Heptnerová - jednatelka (od 18.10.2003)

Karel Tomeš - člen výboru

Lenka Zajíčková - člen výboru



## hospodaření

| <u>příjmy:</u>               | Kč                |
|------------------------------|-------------------|
| Finanč. příspěvek Město Č.T. | 13 000,-          |
| Finanč. dotace a přísp. MOP  | 29 844,-          |
| Členské příspěvky            | 7 760,-           |
| Přijaté úroky                | 953,25            |
| SFŽP                         | 71 000,-          |
| Granty Pardubický kraj       | 140 000,-         |
| Ostatní příjmy               | 60 634,60         |
| <b>příjmy celkem</b>         | <b>323 191,85</b> |

| <u>výdaje:</u>        |                  |
|-----------------------|------------------|
| Materiál. výdaje      | 46 919,50        |
| Služby a práce        | 53 911,90        |
| Občerstvení na akcích | 4 587,80         |
| Náklady Ekocentra     | 14 682,-         |
| Činnost MOP           | 34 714,80        |
| Příkazní smlouvy      | 23 100,-         |
| Poplatky spořitelny   | 2 256,80         |
| Nauč. stezka          | 18 185,10        |
| Nákup DIM             | 98 342,90        |
| Den Země              | 4 025,20         |
| Zájezdy, exkurze      | 16 023,10        |
| Ost. výdaje           | 38 016,90        |
| <b>výdaje celkem</b>  | <b>354 766,-</b> |

Výsledek hospodaření je ztráta ve výši 31 574,15 Kč. I v tomto roce jsme nejvíce finančních prostředků získali formou dotací, příspěvků a grantů na zcela konkrétní aktivity.



## zájezdy

ZO ČSOP uspořádala pro své členy a pro další zájemce tři autobusové zájezdy.

První zájezd navazoval na program Dne dravců a byl to zájezd do Záchraných stanic ohrožených volně žijících živočichů do Vendolí a na Pasíčka. Součástí zájezdu byla i prohlídka Toulouvcových Maštálí. Zájezdu se zúčastnili i členové MOP Křečící a Freoni a také účastníci předchozího Dne dravců.

Druhý jarní zájezd byl po Letohradsku. Navštívili jsme restaurovaný mlýn v Písečné, kde nás majitel seznámil i s péčí o staré stromy, PR Letohradskou bažantnici, kde nás provázela členka ZO ČSOP v Letohradě pan Hatka, a potštejnské údolí. Hlavním průvodcem celého zájezdu byl pan Radim Urbánek – etnograf vysokomýtského muzea.

Podzimní zájezd směřoval do Uhřínova, do repliky středověké vesnice. Průvodcem byl opět Radim Urbánek.



## kontakty pro rok 2004

adresa

Základní organizace ČSOP  
Táborská 689, Česká Třebová, 560 02

adresa

Ekocentrum Podorlicko  
U stadionu 602, Česká Třebová 560 02

telefonní kontakty

předseda 603 990 965 (Malátková)  
jednatelka 604 913 420 (Heptnerová)  
vedoucí Ekocentra Podorlicko 732 751 423 (Dušánková)  
správce Ekocentra Podorlicko 737 755 907 (Grund)

e- mail

freoni@atlas.cz

web

www.csop-uo.cz

bankovní spojení

číslo účtu 1321780399/0800  
Česká spořitelna a.s., Česká Třebová

IČO

64 77 21 96

číslo registrace Úřadu pro ochranu osobních údajů

000 113 83/001



## publikační činnost

V roce 2002 a 2003 jsme s podporou Města Česká Třebová, Obce Rybník a Pardubického kraje vydali tyto publikace:

Smyslově naučná stezka  
Průvodce smyslově naučnou stezkou  
Pes v České Třebové  
Rádce občana Českotřebovska  
Škola na stezce  
Ekocentrum Podorlicko  
Programy Ekocentra Podorlicko  
Jak pomoci malému je•kovi  
Jak pomoci zraněným volně •ijícím zvířatům  
Naučná stezka - samolepka  
Orchideje Českotřebovska- plakát



## naučná stezka

Naučná stezka Údolím Skuhrovského potoka je plně využívána občany k pravidelným procházkám. V letošním roce zde vedla i část trasy dálkového pochodu Za českotřebovským kohoutem, který pořádá Klub českých turistů.

ZO ČSOP na stezce připravila dva programové dny. Vítání jara bylo určeno kolektivům, rodinám i jednotlivcům. Připravené úkoly na stezce vedly k hlubšímu poznání okolí stezky, její fauny i flory. Další podzimní akce se jmenovala Rodina na stezce, byla určena pro rodinné kolektivy, kde úkoly byly směřovány ke znalostem rodičů i dětí o přírodě, některé úkoly byly zaměřeny na ruční dovednosti.

Naučná stezka je velmi využívána v našem programu Škola na stezce, který je připraven pro školní kolektivy, využívají jej však i různé zájmové kolektivy, například skautské či turistické oddíly.

V koncipovaných programech navštívilo stezku v roce 2003 více než 1600 lidí.



## ekocentrum Podorlicko

ZO ČSOP je nájemcem pavilonu bývalé mateřské školky. Zde je zřízeno Ekocentrum Podorlicko, které má v náplni hlavně ekologickou výchovu pro děti, mládež a dospělé. Vedoucím Ekocentra Podorlicko byla do listopadu 2003 Jana Černá. V Ekocentru se konalo mnoho akcí, například rukodělné činnosti, přednášky, výstavy. Byla zde za pomoci Pardubického kraje instalována minerologická sbírka, která bude sloužit i do budoucna pro názornější ekologickou výchovu. Prostory Ekocentra využívají i jiné organizace. Bylo zde jednání Regionálního sdružení ČSOP, jednání pražského ekologického sdružení Arnika, sdružení Zelený kohout zde uspořádalo setkání občanů ohledně problematiky rychlostní komunikace R 35.

Programy v Ekocentru Podorlicko navštěvují občané ze širokého okolí České Třebové.

V souvislosti s návštěvou smyslově naučné stezky Údolím Skuhrovského potoka využilo Ekocentrum několik skupin skautů, turistické oddíly i školní třídy z celé České republiky.

Ekocentrum využívá ke svým schůzkám jako klubovnu oddíl MOP Puštící, iniciativa Ekoklubko a pravidelně se zde schází výbor ZO ČSOP. Veškerá spolková činnost je také směřována do prostor Ekocentra.

V prostorách Ekocentra je vybudováno i zázemí, které potřebuje základní organizace ke své činnosti. Má zde uložen veškerý materiál pro údržbu naučné stezky, pro terénní práce na orchidejových loukách i pro další činnosti v terénu. Za podpory Pardubického kraje byla zakoupena kopírka, která slouží ke zlepšení servisních služeb při rukodělných, výstavních i přednáškových činnostech a pro jejich lepší propagaci. Zároveň jsou v Ekocentru uloženy veškeré tiskoviny, které základní organizace potřebuje ke své činnosti.



## celoroční činnost

### Provoz naučné stezky

Smyslově naučná stezka byla otevřena v roce 2002. V roce 2003 jsme na ní prováděli opravy poničených informačních tabulí, jejich překrytí plexisklem, nátěry a opravy smyslových prvků a sekání xerofytní louky. Opravy finančně podpořily Obec Rybník, Pardubický kraj a Lesy ČR.

### Péče o orchideje

Již třetí rok mapujeme výskyt orchidejí na Českotřebovsku. Bylo prozkoumáno 45 lokalit a nálezy potvrzeny na 16ti z nich, z toho 3 lokality byly objeveny poprvé. Bylo nalezeno 7 druhů orchidejí a byly stanoveny podmínky pro jejich záchranu.

Již řadu let provádíme údržbu dvou lokalit vstavače mužského ve Skuhrově. Jednu z lokalit pravidelně kosíme, následně uklízíme pokosnou hmotu, druhá skuhrovská lokalita byla prosvětlena uklizením prořezaného porostu.



## celoroční činnost

### Péče o zeleň

V okolí města obnovujeme remízky, a to výsadbou stromů v souladu s historickými údaji. V roce 2003 jsme udělali inventarizaci zeleně námi vysázené od roku 1981. Opět jsme založili miniškolku z náletových stromků.

### Péče o životní prostředí

Upozornili jsme kompetentní orgány na katastrofální protipovodňovou úpravu řeky Třebovky v Opatově.

Sledovali jsme neoprávněné zásahy do životního prostředí.

### Péče o ptactvo

Pravidelně jsme čistili hnízdní budky. Uskutečnili jsme exkurzi za hnízděním ptactva a také soutěž pro mládež ve výrobě budek, krmítek a potravy do krmítek.

Ve spolupráci se záchytnou stanicí pro volně žijící živočichy byla prováděna péče o handicapované ptáky. V letošním roce byla osvěta zaměřena právě na možnosti záchrany volně žijících ptáků.

### Přednášky a výstavy

V prostorách Ekocentra Podorlicko jsme v roce 2003 připravili pro veřejnost 3 výstavy a 14 přednášek s rozličnou tematikou: orchideje, houby, astronomie, cestování, lidové zvyky a další dle možností lektorů. Značný ohlas měly dvě fotovýstavy zaměřené na život v přírodě, které naše základní organizace připravila v prostorách výstavní síně Kulturního centra Česká Třebová.



## práce s mládeží

### Puštíci

Puštíci pracují jako oddíl MOP, přestože ještě nemají řádnou registraci. Poprvé se sešli 25. září a pravidelně se zúčastňovali života základní organizace účastí na všech výstavách. Zorganizovali několik výletů, například spolu s Freony do Záchrané stanice Zelené Vendolí a dále pak do ZOO Olomouc o vánočních prázdninách. Měli velmi dobré výsledky v soutěžích, které pořádala naše základní organizace.





## práce s mládeží

Udělalí jsme si výlet po památkách a chráněných územích Letohradsku. Nejvíce se nám líbil starý mlýn v Písečné, kde jsme se dozvěděli i ledacos o údržbě starých stromů. Drželi jsme palce starším Freonům při jejich maturitě a vyplatilo se to – udělali.

V červnu jsme dokončili fenologická pozorování „Hledání jara“. Utekl nám chytrý křeček Chloupek, způsobil opakovaný policejní poplach a pak zahynul.

V červenci jsme si užívali prázdnin, jenom naši 4 zástupci na GLOBE konferenci v Chorvatsku se potili nervozitou při obhajobě své práce a při soutěžích v terénu. Vše zvládli skvěle a odměnou jim bylo koupání a výlet na Plitvická jezera.

V srpnu jsme se těšili do školy a někteří na zájezd do Norska do partnerské Globe školy.

V září jsme obohatili náš zvířecí koutek o pakobylky a křečičky džungarské. Začali jsme plnit úkoly Stříbrné niti. Udělalí jsme si výlet do Svitav na kroužkování ptáků a do Chocně na mykologickou výstavu. Tam jsme všichni vyhráli v tombole a to se nám moc líbilo.

V říjnu jsme vyráběli umělé zkameněliny, zúčastnili se soutěže na naučné stezce ve Skuhrově a uklízeli lokalitu chráněného vstavače mužského. Společně s MOP Puštici jsme byli na výletě ve Vendolí, kde jsme pojmenovali poraněnou labuž z Poličky na Helenu.

V listopadu jsme zkoumali žilnatinu listů a připravili jsme program na vernisáž fotografické výstavy „Voda a život kolem ní“. Donesli jsme vodu ze studánek a na vernisáži ji společně s rybími dobrotami nabízeli jako pohoštění. Dělat hostesky se nám moc líbilo. Byli jsme na výletě v Praze, na výstavě Voda a život a na setkání Klubu Tereza.

V prosinci jsme byli na zajímavém programu Medové chaloupky v Ekocentru Podorlicko.



## místo pro přírodu

Naše ZO ČSOP 52/01 se stala symbolickým spoluvlastníkem stoletého jedlobukového karpatského lesa nedaleko Valašských Klobouků na hřebeni Královce v CHKO Bílé Karpaty. Symbolicky odkoupila 90m<sup>2</sup> a předala tak další zachráněnou plochu lesa pod ochranu Českého svazu ochránců přírody.

Ke konci ledna 2004 zakoupil Český svaz ochránců přírody celých 4,2 ha stoletého jedlobukového lesa v Bílých Karpatech za smlouvenou částku 650 000,- Kč. Díky všem dárcům se podařilo ČSOP zachránit tento unikátní kousek původní karpatské krajiny před plánovaným vykácením.

Projekt „Záchrana bělokarpatského jedlobukového lesa“ je zahrnut v programu „Místo pro přírodu“, který je rozvíjen už od roku 1998. Jedná se o program nestátní ochrany přírodního a kulturního dědictví, který je pod patronací Českého svazu ochránců přírody v partnerství s dalšími podobně zaměřenými organizacemi.

Každých 1600 Kč umožní trvale navrátit přírodu na plochu 100m<sup>2</sup>, dar ve výši 2000Kč dovolí trvale zachránit jeden staletý strom určený k pokácení.

Příroda potřebuje především místo. Tam, kde dnes vzkvétá a kde se z jejích půvabů můžeme všichni radovat, potřebuje mít možnosti i nadále se nenušeně rozvíjet. Tam, kde už o své místo přišla, ji musíme dát nový prostor. Splatíme tak dluh, který vůči ní i sobě máme...

..... a pak možná jednou budeme schopni vnímat  
šumot listů v letním vánku,  
hudbu z ráje, která zní,  
pohyb trávy, která láká k spánku,  
a nebo také ke snění.



## den dravců

2. března 2003 se uskutečnil již druhý ročník tématicky zaměřeného dne. Byl věnován dravým ptákům a jeho součástí byla řada přednášek. Jednou z nich byla přednáška o puštících, která byla doprovázena ukázkou živých handicapovaných jedinců. Povídání o výru velkém na Vysočině doplnil lektor mnoha diapozitivy. Ve spolupráci s Klubem ochrany dravců a sov byla v prostorách Ekocentra nainstalována výstava Králové nebes v ohrožení o Akci Falco, ke které byla směřována i další přednáška. Ve večerních hodinách proběhlo terénní vyhledávání sov s ukázkou nočního odchytu za účelem kroužkování.

Druhý den jsme navštívili Záchranou stanici pro volně žijící zvířata Zelené Vendolí u Svitav.

Akce se zúčastnilo téměř 60 lidí z celé České republiky.



## práce s mládeží

Podorlicko. Podíleli jsme se také na úklidu u Ekocentra a na smyslově naučné stezce Údolím Skuhrovského potoka. Pustili jsme se do sledování studánek. Byli jsme na exkurzi u akvaristy. Prošli jsme s ornitology naučnou stezku k pramenům Svitavy a viděli jsme krásného dudka chocholatého.

V květnu jsme se zúčastnili celostátní soutěže GLOBE GAMES v Karviné. Letos jsme nezvítězili, ale na Ostravsku se nám i tak líbilo. Čtyři naši členové obhájili v Karviné práci „Vliv teplot vzduchu na výskyt respiračních onemocnění“ a byli vysláni na celosvětovou konferenci GLOBE do Chorvatska.



## práce s mládeží

Součástí naší ZO ČSOP jsou i oddíly Mladých ochránců přírody (MOPíci).

Oddíl Freoni vede H.Grundová a tvoří jej převážně studenti gymnázia. Freoni se úspěšně účastní soutěží Globe Games a Stříbrná nit.

Oddíl Puštíci byl založen v roce 2003 a vede jej V.Malátková. Puštíci podnikají zejména víkendové akce a podílejí se na provozu záchranné stanice ohrožených živočichů.

Oddíl Křečiči vede J. Černá. Oddíl byl součástí naší ZO do listopadu 2003, poté přešel do nově vzniklé ZO ČSOP.

### Freoni

Po celý rok pokračovali MOPíci v sledování počasí v rámci programu GLOBE a starali se zodpovědně o zvířata v chovatelském koutku. Pokračovali i v přírodovědných soutěžích a účastnili se přednášek a dalších akcí ZO ČSOP.

V lednu a únoru jsme sledovali stopy a těšili se na jaro. Naše hledání jara pokračovalo až do června. Sledovali jsme 12 druhů rostlin a 3 druhy ptáků a svá pozorování porovnávali se sledováním, které prováděli naši přátelé v Norsku.

V březnu jsme se zúčastnili Dne dravců a moc se nám líbilo v lese noční houkání sov. Udělali jsme si také výlet do Záchranné stanice ve Vendolí a do Toulouvcových maštálí, odkud jsme si dovezli kromě modřin (bylo namrzlo) i základ pro naši sbírku mechů. Třídenní setkání oddílů MOP v Ekocentru Podorlicko bylo plné soutěží a výletů. Sešli jsme se s Křečičky, Stopaři E a s troskami Trosečníků.

V dubnu jsme se podíleli na akci ZO „Hledání jara na stezce“ a připravili jsme pro malé školáky soutěže ke Dni Země u Ekocentra



## den Země

22. dubna 2003 se v zahradě mateřské školky, ve které stojí i areál Ekocentra Podorlicko, konal koncipovaný Den Země určený pro českotřebovské základní školy. Již předem byla vyhlášena soutěž o nejdelšího hada z kelímků od jogurtů a dále pak děti měly možnost zkusit si dovednosti související s ochranou přírody a ekologií životního prostředí. Celkem se zúčastnilo přes tři sta dětí z prvních stupňů základních škol. Děti z mateřské školky se celé akce zúčastnily v rámci své dopolední vycházky.

23. dubna 2003 proběhl přímo v Ekocentru Podorlicko koncipovaný Den Země pro žáky druhého stupně základních škol, kteří nejdříve provedli úklid v okolním parku a kolem budov mateřské školky a pak si mohli zkusit různé hry s námětem ekologie přímo v prostorách Ekocentra Podorlicko.



## mykologické dny

V říjnu připravila skupina členů naší základní organizace spolu s Mykologickým klubem Choceň velmi náročnou výstavu a následně i přednášku na téma „Houby“. Ve dvou dnech navštívili výstavu jak žáci českotřebovských škol v rámci své výuky, tak samozřejmě i zájemci z řad dospělých českotřebovských občanů. Každý návštěvník si mohl vyplnit znalostní test a následně se i přesvědčit o svých znalostech při přednášce pana Tmeje z Chocně.



## fotosoutěž

Druhý ročník fotosoutěže proběhl v říjnu a listopadu. Do konce října mohl každý občan předat své soutěžní fotografie na téma „Voda a život kolem ní“. Protože téma bylo zajímavé a jeho možnosti dostatečně široké, zúčastnilo se přes třicet soutěžících všech věkových kategorií. Celkem se na výstavě objevilo téměř sedmdesát fotografií od fotografů z celé republiky. Na nedělní vernisáži výstavy, která proběhla ve výstavní síni Kulturního centra v České Třebové, zazněly básničky o vodě, přednesené mladými ochránci přírody z oddílu Freoni.